

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Vize a směřování v oblasti deinstitucionalizace

MPSV, oddělení sociálních služeb a plánování
Mgr. Marcela Nosálová

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Podpora procesu deinstitutionalizace a transformace sociálních služeb v ČR

projekt Ministerstva práce a sociálních věcí, spolufinancovaný z prostředků Evropského sociálního fondu plus prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost plus a státního rozpočtu České republiky

reg. číslo: CZ.03.02.02/00/22_004/0000724

Doba realizace: 1.1.2023 – 31.12.2026

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Cíle projektu

- zvýšit počet transformovaných služeb v ČR prostřednictvím TP o 40, podpořit poskytovatele sociálních služeb, jejich zaměstnance, další subjekty participující na transformaci institucionální péče a uživatele soc. služeb
- nastavit řídicí, koordinační a monitorovací systém pro proces DI v ČR a začlenit jej do rozhodovacích procesů sociální politiky v ČR
- zvýšit informovanost cílových skupin o nastavování procesů týkajících se transformace a DI, akceptace myšlenky transformace veřejností

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Klíčové aktivity

- **KA 1** – Nastavení systému řízení realizace transformace sociálních služeb a zároveň procesů deinstitutionalizace sociálních služeb ČR
- **KA 2** – Podpora při transformaci a deinstitutionalizaci sociálních služeb
- **KA 3** – Nastavení a pilotáž monitorovacího systému pro monitorování stavu DI a transformace v ČR
- **KA4** - Podpora změny povědomí cílových skupin o procesu transformace sociálních služeb
- **KA 5** – Evaluační studie

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

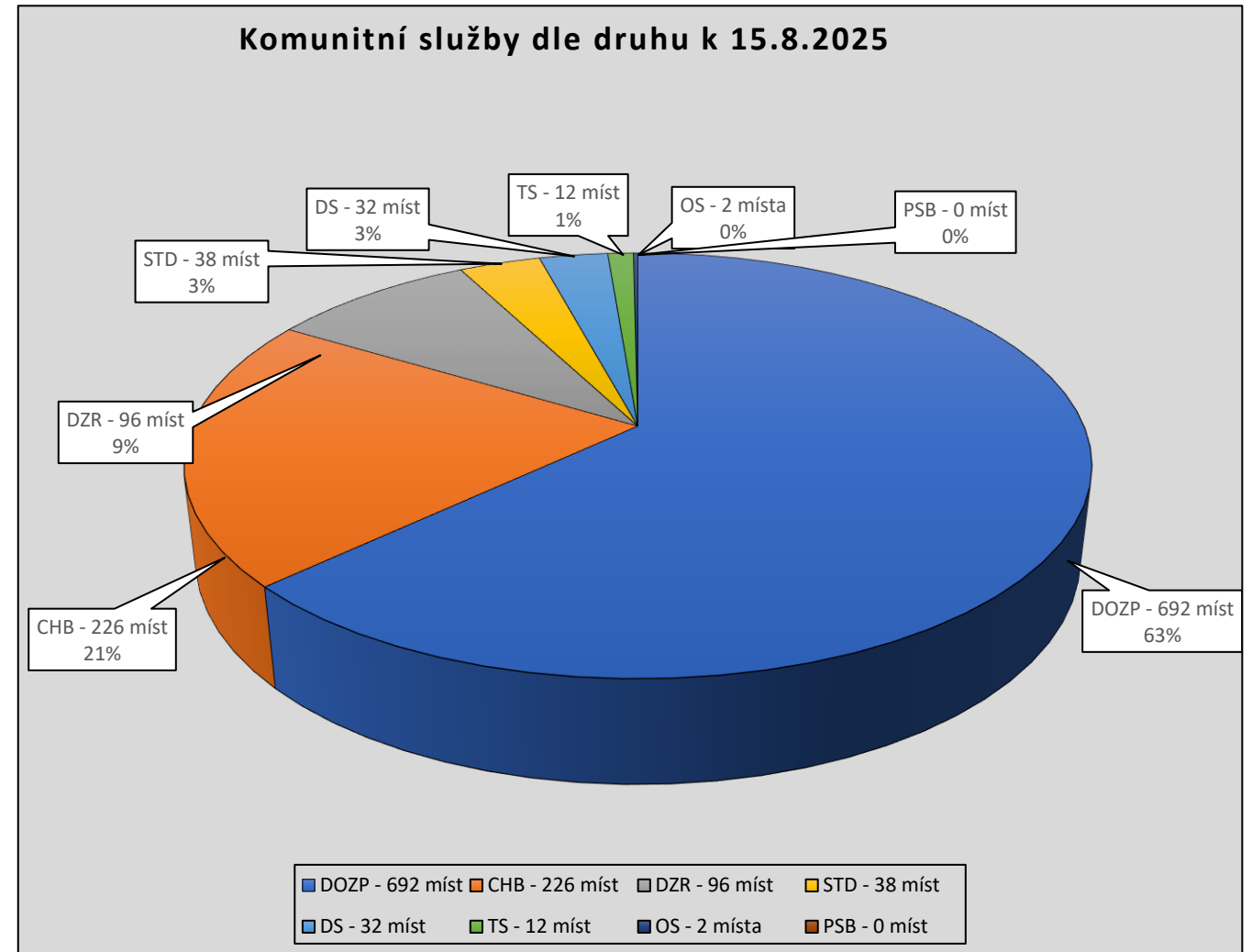
Zapojení poskytovatelů a schválení transformačních plánů (stav k 15.9.2025)

- 36 zapojených poskytovatelů
- 29 schválených transformačních plánů (cíl: 40 do 12/2026)
- 44 souhlasných stanovisek MPSV k IROP (na 52 projektů)
- Plánový přechod do komunity z TP/konkrétních záměrů = 1014 lůžek

Vznikající komunitní služby dle druhu

Celkem 1098 míst v komunitních službách

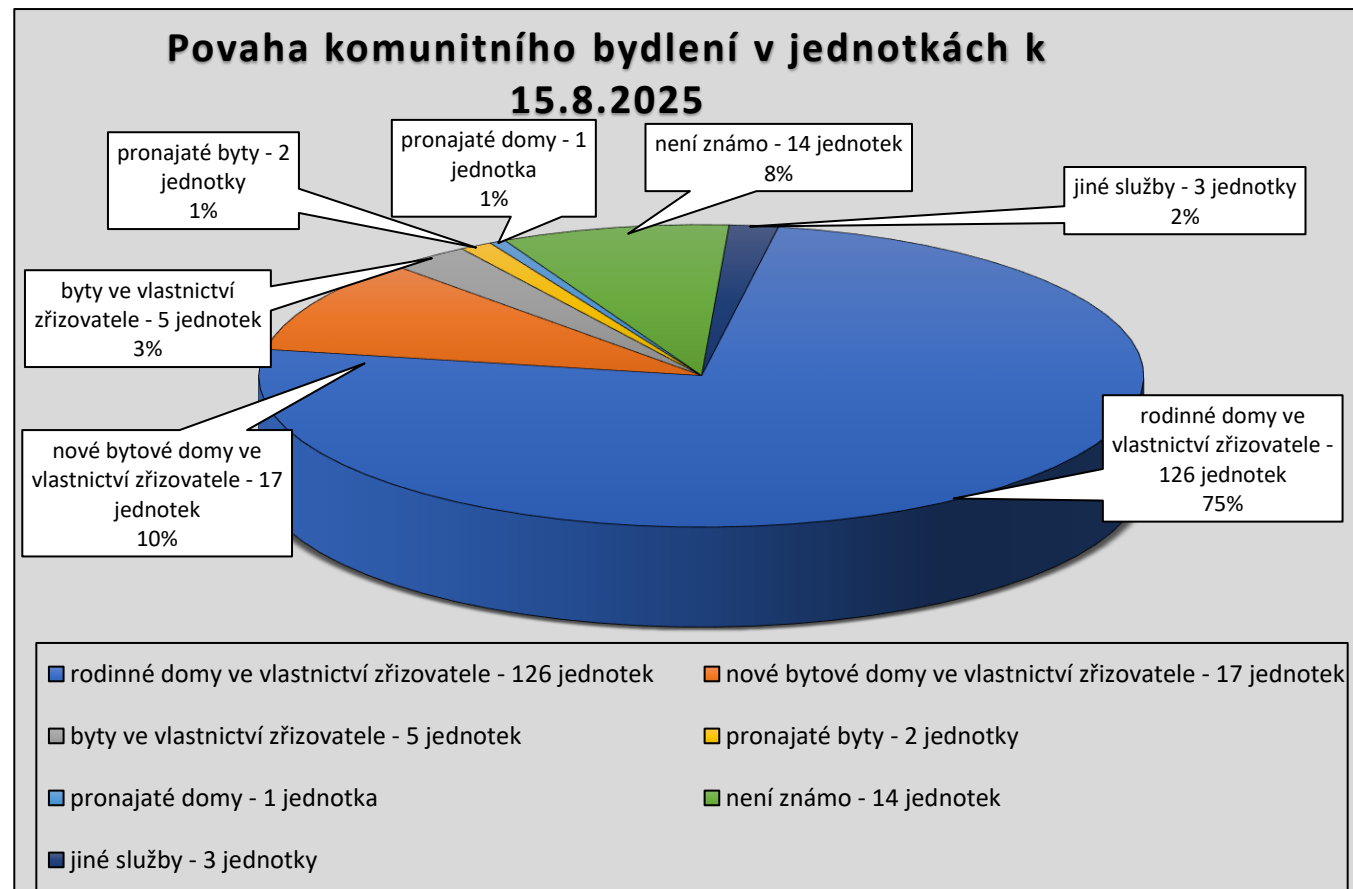
- DOZP: 692 míst
- CHB: 226 míst
- DZR: 96 míst
- STD: 38 míst
- DS: 32 míst
- TS: 12 míst
- OS: 2 místa
- *Pozn.: 0 míst ve službě PSB*

Povaha komunitního bydlení

Celkem 168 jednotek (1098 míst), z toho:

- 75 % – rodinné domy ve vlastnictví zřizovatele
- 10 % – nové bytové domy ve vlastnictví zřizovatele
- 3 % – byty ve vlastnictví zřizovatele
- 1 % – pronajaté byty
- 1 % – pronajaté rodinné domy
- 2 % – jiné služby
- 8 % – není známo

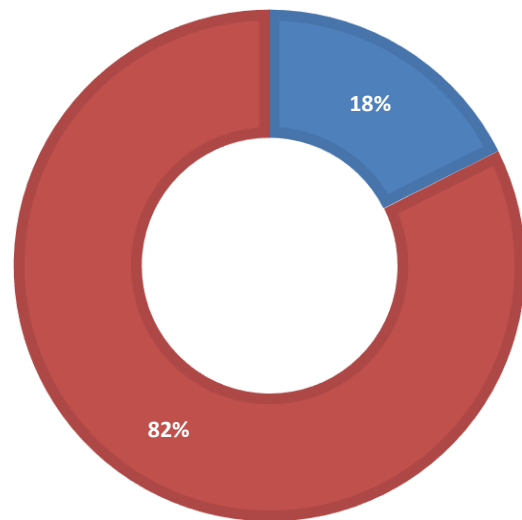

Komunitní vs. institucionální služby v krajích před (2023) a po projektu DI (2029/2030)

- Struktura krajských poskytovatelů SSL zapojených do projektu DI

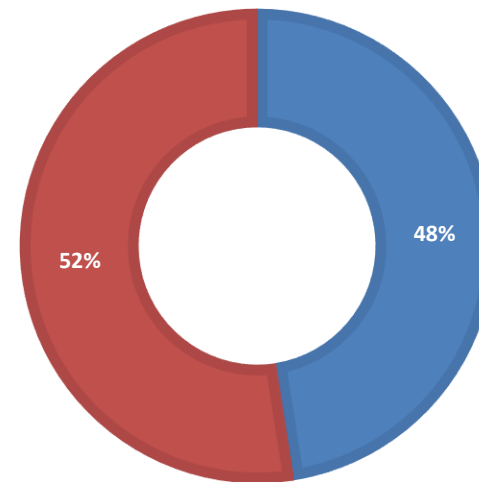
Komunitní vs. institucionální služby před projektem DI (2023)

■ Kapacita komunitních služeb poskytovatelů před transformací
■ Kapacita institucionálních služeb před transformací

Komunitní vs. institucionální služby po skončení projektu DI (2029/2030)

■ Kapacita komunitních služeb poskytovatelů po skončení projektu DI
■ Kapacita institucionálních služeb po skončení projektu DI

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Shrnutí

- Zařízení, která projdou úplnou transformací, je doposud 12. Spolupráce na transformačních plánech probíhá s 11 kraji ze 14, tzn. se Zlínským krajem, Středočeským krajem, Jihomoravským krajem, Karlovarským krajem, Královéhradeckým krajem, Libereckým krajem, Moravskoslezským krajem, Olomouckým krajem, Pardubickým krajem, Ústeckým krajem, a Krajem Vysočina.
- V rámci transformačních plánů vznikají převážně komunitní domovy pro osoby se zdravotním postižením (dále jen „DOZP“), komunitní domovy se zvláštním režimem (dále jen „DZR“), chráněná bydlení (dále jen „CHB“), a v jednotkách projektů pak sociálně terapeutické dílny (dále jen „STD“), denní stacionáře (dále jen „DS“), týdenní stacionáře (dále jen „TS“), odlehčovací služby (dále jen „OS“).
- Nové sociální služby komunitního charakteru uváděné v předložených transformačních plánech zpravidla kopírují/odpovídají záměrům uvedeným v Regionálních akčních plánech jednotlivých krajů. Viz [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Regionální akční plán](#)

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

**Akční plán k přechodu sociálních služeb k péči poskytované na komunitní bázi a k větší individualizaci péče a k podpoře deinstitucionalizace sociálních služeb v ČR pro období 2023–2025,
přijatý usnesením vlády č. 785 ze dne 18. října 2023**

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Stávající výstupy z plánovaných cílů AP

- **Cíl: Na základě analýzy platné legislativy připravit návrh zákonných změn pro rozvoj komunitní infrastruktury sociálních služeb.**
- Novela zákona č. 108/2006 Sb. (zákon č. 38/2025 Sb.) zavádí nový § 33a, který definuje služby komunitního charakteru.
- Současně byla upravena vyhláška č. 505/2006 Sb., která nově stanovuje podmínky pro umístění komunitních služeb, včetně maximální kapacity v lokalitě a bytovém domě.
- Nová verze Materiálně-technického standardu pro pobytové služby je závaznou součástí výzev Národního plánu obnovy (NPO) a představuje podmínku pro realizaci projektů péče v rámci NPO.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Relevantní právní úprava zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 38/2025 Sb.:

§ 33a odst. 1 a 2:

*„(1) Terénní služby, ambulantní služby a pobytové služby podle § 47 až 51, které jsou poskytovány takovým způsobem, aby **umožňovaly osobě nezávislý způsob života odpovídající svou povahou běžnému životu osob jejího věku a zabraňovaly její segregaci, se označují za služby komunitního charakteru.***

*2) Umístěním ambulantní služby poskytované jako služba komunitního charakteru nesmí dojít k vytváření lokalit s vyšším počtem osob, jimž je tato sociální služba určena. **Pobytové služby poskytované jako služby komunitního charakteru se poskytují pouze v bytě, bytovém domě nebo rodinném domě umístěném v běžné zástavbě obce.** Umístěním pobytové služby poskytované jako služba komunitního charakteru nesmí dojít k vytváření lokalit s vyšším počtem osob, jimž je tato sociální služba určena, a ke vzniku prostředí odlišného od běžné obecní komunity.“*

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Vyhláška č. 505/2006 Sb. Požadavky na služby komunitního charakteru, § 36a

1) *Místo poskytování sociální služby, ve kterém je poskytována pobytová služba jako služba komunitního charakteru, musí být umístěno nejméně 250 metrů vzdušnou čarou od jiného místa poskytování sociální služby, ve kterém je poskytována pobytová služba pro stejný okruh osob, která není poskytována jako služba komunitního charakteru. Stejným okruhem osob se rozumí osoby se zdravotním postižením, senioři, děti, rodiny s dětmi, osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením.*

(2) *Celkový počet osob, jimž jsou poskytovány pobytové služby jako služby komunitního charakteru na více místech poskytování sociálních služeb vzdálených od sebe méně než 250 metrů vzdušnou čarou, nesmí překročit 18. Maximální počet osob, jimž může být poskytována pobytová služba jako služba komunitního charakteru v jednom místě poskytování služby, je 18, a to v jednolůžkových nebo dvoulůžkových pokojích, a kapacita každé bytové jednotky v bytovém domě je nejvýše 6 osob. Na jednom pozemku nesmí být poskytovány pobytové služby jako služby komunitního charakteru v součtu více než 18 osobám*

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Stávající výstupy z plánovaných cílů AP

- Cíl Podpořit svobodnou volbu klienta v oblasti pomoci a péče, s důrazem na důstojnost, samostatnost a začlenění do společnosti.
- MPSV od dubna 2023 realizuje projekt Koordinovaného přístupu (*Podpora implementace koordinovaného přístupu v systému poskytování sociální ochrany v ČR reg. č. projektu: CZ.03.02.02/00/22_004/0001320* , který podporuje využívání metody case managementu a zahrnuje odborné akce (konference, kulaté stoly).
- Výstupem jsou dva klíčové materiály: Metodika vzdělávání k zavedení koordinovaného přístupu na obcích a Manuál pro jeho implementaci
- Podpora činností spojených s koordinací a využívání metody case managementu v praxi, Souběžně v rámci realizace projektu probíhaly i odborné konference, fóra, kulaté stoly a osvětové akce.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Stávající výstupy z plánovaných cílů AP

- **Cíl Podpořit změny nekomunitního modelu poskytování sociálních služeb směrem k modelu komunitnímu.**
- Na začátku roku 2025 **ustanovena Meziresortní a mezioborová komise zahrnující zástupce klíčových ministerstev** (MPSV, MZD, MŠMT, MMR, MV, MF), Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí, zástupce krajů a poskytovatele sociálních služeb a organizace, které hájí a zastupují zájmy osob se zdravotním postižením.
- První zasedání této komise proběhlo dne 6. května 2025, druhé jednání proběhlo 18. června 2025, třetí zasedání 15. července. Ústředními body programu obou setkání bylo zapojení členů Meziresortní a mezioborové komise do tvorby strategických dokumentů v oblasti transformace a deinstitucionalizace. Cílem této aktivity je zajistit meziresortní koordinaci a zohlednění všech klíčových aspektů, spadajících do působnosti jednotlivých resortů, MPSV uspořádalo tematická pracovní setkání a diskusní fóra zaměřená na potřeby a zkušenosti uživatelů sociálních služeb a neformálních pečujících osob.
- **Monitoring deinstitucionalizace**
V roce 2025 byla provedena analýza dat o službách pro osoby se zdravotním postižením spojených s bydlením. Na jejím základě vznikl návrh monitorovacího systému. Systém sleduje oblasti - povaha služeb a ekonomická náročnost, kvalita života, potřeby pracovníků a klientů, pracuje se na metodice pro sběr dat, čímž bude vytvořen základ pro praktické zavedení systému do praxe v nadcházejících letech.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Stávající výstupy z plánovaných cílů AP

Cíl Zajistit dostupnou finanční podporu v průběhu implementace procesu deinstitucionalizace sociálních služeb.

- Připraveny byly dvě uzavřené výzvy z IROP:

58. výzva IROP – Deinstitucionalizace sociálních služeb – SC 4.2 (MRR)

59. výzva IROP – Deinstitucionalizace sociálních služeb – SC 4.2 (PR)

Celková alokace výzev činí 3,84 mld. Kč

- Aktuálně je vydáno 44 souhlasných stanovisek MPSV k IROP na 52 projektů, čerpání alokace z výzev nabíhá postupně.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Stávající výstupy z plánovaných cílů AP

Cíl Zvýšit povědomí o významu deinstitutionalizace sociálních služeb.

- Probíhá veřejná zakázka na komunikační strategii a informační kampaň pro oblast DI
- Doposud se uskutečnilo 12 odborných fór a 138 workshopů, do konce roku 2025 je plánováno dalších 33 workshopů a několik diskusních fór.
- Jako zdroj informací slouží i webová prezentace projektu Transformace (www.trass.cz)

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Směřování DI na národní úrovni

Návrh nového Akčního plánu pro deinstitutionalizaci sociálních služeb v ČR na období 2026–2028, vychází z cílů připravované Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2026-2030 (dále jen „NSRSS 2026+“)

AP rozpracovává strategický cíl E v NSRSS 2026+, *“Sociální služby lépe reagují na potřeby uživatelů a demografický vývoj”*

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Hlavní témata nového AP

Prevence institucionalizace dalších osob se zdravotním postižením

Transformace institucionálních zařízení do komunitních služeb

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Kam směřujeme?

Prevence institucionalizace

Cílem je zamezit další institucionalizaci osob se zdravotním postižením. To zahrnuje rozvoj komunitních služeb, podporu neformálně pečujících osob, informovanost odborníků (lékaři, sociální pracovníci, pedagogové, OSPOD, soudci) a osvětu veřejnosti. Institucionální péče má být krajním a dočasným řešením.

Např. prostřednictvím prioritizace rozvoje komunitních služeb, princip podpory komunitních služeb i v rámci evropských zdrojů před humanizací stávajících služeb nekomunitního typu, metodická doporučení pro SP, podpora participace a zapojení osob se ZP, metodických setkání pro kraje a pracovní skupiny atd., aktivity na zvýšení informovanosti v oblasti DI mezi veřejností, informační kampaně atd.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Kam směřujeme?

Transformace sociálních služeb nekomunitního charakteru na služby komunitní

Opouštění budov v níž byly takové služby poskytovány a zřízení/rozšíření především ambulantních a terénních komunitních služeb pro uživatele původních pobytových zařízení nekomunitního charakteru a zajištění dostupnosti podpory v komunitě – přístupnost veřejných služeb lidem s postižením.

PO MPSV také do r. 2027 vytvořené TP do mixu komunitních, tj. terénních, ambulantních, případně komunitních pobytových služeb.

Navazující opatření, které propíše zásadu, že se pobytové služby komunitního charakteru poskytují v bytě, bytovém nebo rodinném domě do právního řádu.

Pro pobytové služby nekomunitního typu ve spolupráci se zřizovateli mít návrh úplné transformace do r. 2028

Implementace monitorovacího systému pro organizace se schválených TP.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2026 – 2030

MPŘ do 25. 9. 2025

MPSV se mimo jiné zavazuje k úplné transformaci příspěvkových organizací, jejichž je MPSV zřizovatelem, do roku 2033.

MPSV bude usilovat o zákaz přijímání nových klientů do nekomunitních služeb od roku 2040.

Akční plán pro deinstitucionalizaci

Po MPŘ, předkládán vládě bez rozporu – čekáme na termín

V plánu pracovní skupiny, zapojení krajů a dalších aktérů v oblasti DI

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PODPORA PROCESU
DEINSTITUCIONALIZACE
A TRANSFORMACE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Děkuji za pozornost

Mgr. Marcela Nosálová, DiS.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Mobil: 778 966 319

E-mail: marcela.nosalova@mpsv.cz